

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27CoCsp/36/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121566760
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Záhumenská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2024:6121566760.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a sudkýň JUDr. Ľubice Bajzovej a Mgr. Martiny Trnavskej v spore žalobcu: XXX.A., B., so sídlom C. D. X, A. - E. F., IČO: XX XXX XXX, zastúpený: SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Štefánikova 866/8, Bratislava - Staré Mesto, IČO: 36 853 186, proti žalovanému: F. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. A., o zaplatenie 1.665,67 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 9. augusta 2023, č.k. NM-8Csp/18/2022- 142, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II., ktorým bola žaloba zamietnutá a v súvisiacom výroku III. o náhrade trov konania **z r u š u j e** a vec v tomto rozsahu **v r a c i a** súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie platobný rozkaz Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 8Csp/18/2022-123 zo dňa 02.01.2023 zrušil (výrok I.), žalobu zamietol (výrok II.) a o trovách konania rozhodol tak, že žalovanému náhradu trov konania nepriznal (výrok III.). Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 39, § 52 ods. 1, 3, 4, § 53 ods. 1, 2, 3, 5, § 54 ods. 1, § 524 ods. 1 a 2, § 526 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, § 1 ods.1 a 2, § 2 písm. a/, b/, § 9 ods. 1 a 2, § 11 ods.1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 255 ods. 1 CSP. V odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplatenia sumy 1. 665,67 Eur ako istiny, úroku vo výške 927,74 Eur, úroku z omeškania 5 % ročne zo sumy 1.665,67 Eur od 17.11.2020 do zaplatenia a nákladov spojených s uplatnením pohľadávky 36 Eur. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že právny predchodca žalobcu a žalovaný uzatvorili dňa 01.10.2019 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere dobrá pôžička č. XXXXXXXXXXXX, predmetom ktorej bolo poskytnutie bezúčelového úveru vo výške 1.700 Eur. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že žalobca odvodzoval svoje právo od predmetnej zmluvy. Žalobca za účelom preukázania svojho nároku voči žalovanému v konaní predložil výzvu označenú ako Upozornenie - Výzvu na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 19.10.2020. Z jej obsahu vyplývalo, že žalovaný podstatným spôsobom porušil ustanovenia predmetnej zmluvy o úvere, pričom žalobca tvrdil, že ide o výzvu v súlade s § 92 ods. 8 Zákona o bankách. K výzve zo dňa 19.10.2020 predložil žalobca podací hárok s rovnakým číslom H. uvedeným ako na výzve zo 19.10.2020, bola daná na poštovú prepravu s adresou žalovaného. Ďalej žalobca predložil k uvedenej výzve fotokópiu vrátenej zásielky, avšak touto nebolo preukázané, že táto zásielka bola doručovaná priamo žalovanému. Z fotokópie zásielky nevyplývalo meno ani adresa žalovaného. Zo zásielky vyplynulo, že bola podaná na G. A. XX, adresát si zásielku neprevzal v odbernej lehote, táto bola poštou vrátená adresátovi dňa 12.11.2020. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že i keď dátumy doručovania uvedené na fotokópiách zásielky sú v období, kedy bola predmetná výzva vyhotovená, jednoznačne nebolo možné ustáliť záver, že táto zásielka bola žalovanému doručovaná tak, aby sa dostala do dispozičnej sféry žalovaného. Súd prvej inštancie v danej veci poukazyval na časti bodu 11.3. odôvodnenia rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 36/2020 zo dňa 15.12.2020, publikovaného v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR pod poradovým č. 4/2021

v zmysle ktorého v zmluvnej právnej praxi sa zvyknú v súvislosti s doručovaním právnych úkonov a iných listín v zmluvách používať dojednania upravujúce tzv. fikciu doručenia, podľa ktorej sa zásielka považuje za doručenú bez ohľadu na to, či doručenie (v zmysle faktického prevzatia zásielky) bolo reálne vykonané. V tomto smere možno rozlišovať dve situácie fikcie doručenia, a to: 1/ zásielka sa považuje za doručenú uplynutím vopred určených dní odo dňa jej odoslania, 2/ zásielka sa považuje za doručenú dňom jej vrátenia odosielaťúcemu subjektu z dôvodu neprevzatia adresátom. Požiadavku preukázania dôjdenia (jednostranného) právneho úkonu (prejavu vôle) odosielaťcu do dispozičnej sféry adresáta v zmysle § 45 ods. 1 OZ pre jeho platnosť a tým vznik práv alebo povinností, ktoré právne predpisy (v tomto prípade OZ a zákon o bankách) s takýmto právnym úkonom (prejavom vôle) spájajú, nepovažuje súd za formalistickú. Bolo potrebné uviesť, že nepreukázanie splnenia podmienky uvedenej v § 92 ods. 8 Zákona o bankách - dôjdenie (písomnej) výzvy na zaplatenie omeškanej časti pohľadávky do dispozičnej sféry klienta - pre postúpenie pohľadávky banky na tretiu osobu postačovalo na prijatie záveru o neplatnosti postúpenia v čase jeho realizácie na žalobcu pre rozpor so zákonom v zmysle § 39 OZ a tým o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v tomto spore. Záver o nesplnení rovnakej podmienky pre zosplatenie pohľadávky a v dôsledku toho záver o tom, že sa nestala splatnou pred termínom jej konečnej splatnosti, a preto nemohlo dôjsť ani k jej platnému postúpeniu pre rozpor s § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. bol podporný. Súd prvej inštancie poukazoval aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/26/2017 zo dňa 28.03.2018. Na základe vyššie uvedeného súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca nepreukázal splnenie podmienky podľa § 92 ods. 8 vety prvej zákona o bankách a preto postúpenie predmetnej pohľadávky nebolo možné. Následkom uvedeného vzniká neplatnosť predmetnej zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom v zmysle ust. § 39 OZ. Nakoľko v konaní nebola preukázaná aktívna vecná legitímácia žalobcu, súd prvej inštancie žalobu zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP. Konštatoval, že vzhľadom k tomu, že žaloba bola zamietnutá a žalovanému ako v konaní plne úspešnému by nárok na náhradu trov konania patril, avšak trovy konania mu nevznikli, súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

2. Proti tomuto rozsudku vo výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá (výrok II.) a v nadväzujúcom výroku o trovách konania (výrok III.) podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie a prizná mu nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu. Uplatnil odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/, f/, g/ a h/ CSP. Žalobca považuje postup súdu prvej inštancie, ktorým žalobu z dôvodu absencie aktívnej vecnej legitímácie žalobcu zamietol, za zmaťochý. Tento záver odvodzuje od mylnej domnienky, že žalobca nepreukázal doručenie upozornenia podľa § 53 ods. 9 OZ do dispozičnej sféry žalovaného. Opozitné skutkové tvrdenie žalobcu (že upozornenie doručil) pritom žalovaný nepoprel. Uviedol, že vychádzal z predpokladu, že súd prvej inštancie na základe dôkazných prostriedkov považoval uplatnený nárok za preukázaný. Tomuto záveru nasvedčovali najmä dve rozhodujúce skutočnosti a to, že upomínací súd zjavne vyhodnotil žalobcom predložené dôkazné prostriedky tak, že z nich možno dôvodne predpokladať jeho nárok, čoho výsledkom bolo vydanie platobného rozkazu (§ 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 v spojení s § 6 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. a že po postúpení veci vydal platobný rozkaz opakovane aj Okresný súd Nové Mesto nad Váhom. Žalobca vzhľadom na túto procesnú situáciu (po vydaní dvoch platobných rozkazov) a vzhľadom na hospodárnosť konania nepovažoval navrhnutie ďalších dôkazných prostriedkov za potrebné. Z toho istého dôvodu ospravedlnil svoju účasť na pojednávaní a súhlasil s prejednaním veci v jeho neprítomnosti. Tvrdil, že ak súd prvej inštancie chcel zásadným spôsobom zmeniť svoje stanovisko vo veci, mal žalobcu vyzvať na doplnenie dôkazných prostriedkov, avšak bol prvýkrát konfrontovaný s názorom súdu až v napadnutom rozsudku. Žalobcovi tým súd odňal možnosť tento „nedostatok“ v dôkaznej situácii odstrániť. Okrem iného namietal porušenie princípu kontradiktórnosti sporového konania z dôvodu, že žaloba bola zamietnutá napriek tomu, že žalovaný bol z hľadiska procesnej obrany počas celého konania pasívny (nepreberal si zásielky a nezúčastnil sa ani na pojednávaní). Ďalej argumentoval, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia úplne absentuje vysvetlenie, na základe čoho súd uzavrel, že pohľadávka zo zmluvy o úvere bola postúpená na tretí subjekt podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách. Žalobca nesprávne skutkové a právne posúdenie veci videl v tom, že závery o neplatnom postúpení pohľadávky podľa § 92 ods.8 zákona o bankách nemajú oporu v podaniach žalobcu ani vo vykonanom dokazovaní (čomu nasvedčoval aj opis skutkových zistení súdu uvedený v ods. 4 až 6 odôvodnenia rozsudku). Je nesporné, že k postúpeniu uplatňovanej pohľadávky v tomto prípade nedošlo. Žalobca v roku 2021 (ešte pred iniciovaním sporu) zmenil svoje obchodné meno. Trval na tom, že preukázal doručenie upozornenia podľa § 53 ods. 9 OZ a

rovnako aj výzvy na predčasné splatenie úveru a ako dôkazný materiál k predloženým výzvam, ktoré sú súčasťou spisového materiálu predložil printscreeny z verejne dostupného systému sledovania zásielky E. G., B., z ktorých vyplynulo, že zásielka č. H. obsahujúca list „Upozornenie - výzva na splatenie dlžnej časti úveru“ zo dňa 19.10.2020 bola uložená na pošte dňa 22.10.2020 o 7:55 hod., t.j. druhý pracovný deň po jej odoslaní. Zásielka sa vrátila žalobcovi z dôvodu, že si ju adresát (žalovaný) neprevzal v odbernej lehote (str. 16 až 18 dokumentu „XXXXXXXXXX Zmluva o úvere F. A.“). Jednoznačne sa tak musela dostať do jeho dispozičnej sféry. Zásielka č. I. obsahujúca list „Výzvu na úhradu dlžnej sumy“ zo dňa 16.11.2020 bola uložená na pošte dňa 20.11.2020 o 12:11 hod., t.j. druhý pracovný deň po jej odoslaní. Zásielka sa vrátila žalobcovi z dôvodu, že si ju adresát (žalovaný) neprevzal v odbernej lehote (str. 14 a 15 dokumentu „XXXXXXXXXX Zmluva o úvere F. A.“). Z vrátenej zásielky rovnako vyplynulo, že bola na pošte adresáta uložená dňa 20.11.2020. Jednoznačne sa tak musela dostať do jeho dispozičnej sféry. Podotkol, že tieto skutočnosti nie sú novoty, tak ako ich vymedzuje § 366 CSP, ale reakcia na neštandardný postup súdu prvej inštancie, ktorý suploval pasivitu žalovanej strany a poprel v rozsudku skutkové tvrdenia žalobcu. Z uvedeného vyplynulo, že zásielka obsahujúca upozornenie podľa § 53 ods. 9 OZ sa dostala do dispozičnej sféry žalovaného dňa 22.10.2020 a výzva na predčasné splatenie úveru dňa 20.11.2020, keď boli tieto zásielky uložené na pošte z dôvodu, že adresát nebol zastihnutý. Na základe týchto skutočností trval na tom, že súd prvej inštancie pri vyhlásení predčasnej splatnosti úveru postupoval lege artis, t.j. podľa § 565 OZ v spojení s § 53 ods. 9 OZ.

3. Žalovaný sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

4. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, keď nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, ani to nevyžadoval dôležitý verejný záujem v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti zamietajúceho výroku II. a vo výroku III. o náhrade trov konania zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP a v tejto časti podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Rozsudok súdu prvej inštancie nebol odvolateľom spochybnený vo výroku I., ktorým zrušil platobný rozkaz Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 8Csp/18/2022-123 zo dňa 02.01.2023. V tomto výroku rozsudok súdu prvej inštancie nadobudol právoplatnosť a odvolací súd sa ho nedotýkal.

6. V posudzovanej veci súd prvej inštancie založil svoje zamietavé rozhodnutie o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu na tom právnom záveru, že žalobca nepreukázal splnenie podmienky uvedenej v § 92 ods. 8 zákona o bankách a to dôjdenie písomnej výzvy na zaplatenie omeškanej časti pohľadávky do dispozičnej sféry žalovaného. Pre nesplnenie rovnakej podmienky pre zosplatenie pohľadávky súd prvej inštancie konštatoval neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom podľa § 17 ods.1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a § 39 Občianskeho zákonníka. Súčasne o trovách konania medzi stranami sporu rozhodol tak, že žalovanému ako v konaní plne úspešnému trovy konania nepriznal, pretože mu nevznikli.

7. Žalobca uplatnil odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b /, d/ CSP, keď namieta porušenie práva na spravodlivý proces, resp. existenciu inej vady, naplnenie ktorých vzhľadom na nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, v konkrétnej záver o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu na uplatnenie nároku pre nesplnenie zákonných predpokladov na platné postúpenie pohľadávky, keď v odôvodnení absentuje vysvetlenie na základe čoho súd uzavrel, že pohľadávka zo zmluvy o úvere bola postúpená na tretí subjekt podľa § 92 ods.8 zákona o bankách, pričom trval na tom, že preukázal doručenie upozornenia podľa § 53 ods.9 OZ a rovnako aj výzvu na predčasné splatenie úveru, čím uplatnil vo svojom odvolaní aj odvolacie dôvody spočívajúce v nesprávnych skutkových a právnych záveroch (§ 365 ods.1 písm. f/ a h/ CSP).

8. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu vymedzeným rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcu bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vo veci správne, ak žalobu výrokom II. zamietol a v závislom výroku, ktorým bolo rozhodnuté o náhrade trov konania (výrok III.).

9. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 365 ods. 1 písm. b/ CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných

ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

10. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d/ CSP dopadá na všetky pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod iné odvolacie dôvody, avšak vždy len za predpokladu, že tieto pochybenia mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Zvyčajne pôjde o prípady nesprávne realizovanej mandukčnej povinnosti súdu, pochybenia vo vykonanom dokazovaní (napr. vykonanie nezákonne získaného dôkazu, vypočutie svedka bez jeho poučenia o práve odoprieť výpoveď a podobne) alebo posúdenie predbežnej otázky v rozpore s existujúcim rozhodnutím príslušného orgánu.

11. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, tzn. vyvodzuje zo skutkového zistenia aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Pokiaľ žalobca v podanom odvolaní vytká súdu prvej inštancie nesprávne právne posúdenie veci, odvolací súd uvádza, že nesprávne právne posúdenie veci je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd pochybí pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, teda prípad, kedy bol skutkový stav posúdený podľa iného právneho predpisu, než ktorý správne mal byť použitý, alebo ak síce bol aplikovaný správne určený právny predpis, ale súd ho nesprávne interpretoval (nesprávne vyložil podmienky všeobecne vyjadrené v hypotéze právnej normy a v dôsledku toho nesprávne aplikoval vlastné pravidlo stanovené dispozíciou právnej normy).

12. Nesprávny skutkový záver je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd prvej inštancie nepostupuje pri hodnotení dôkazov podľa § 191 CSP. Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Pri hodnotení dôkazov v súdnom konaní platí zásada voľného hodnotenia dôkazov sudcom z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť súdu prvej inštancie len v prípade, ak by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, alebo prednesov strán nevyplývali, ani inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné skutočnosti, ktoré neboli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli v konaní najavo, prípadne preto, že v hodnotení dôkazov, či poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán, alebo vyšli najavo inak z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti alebo vierohodnosti, je logický rozpor.

13. Primárne sa odvolací súd zaoberal dôvodnosťou odvolacej námietky žalobcu spočívajúcej v tvrdení, že k postúpeniu pohľadávky žalovaného v tomto konaní nedošlo, na základe čoho rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho skutkového a právneho zistenia.

14. Odvolací súd po preskúmaní obsahu napadnutého rozsudku, obsahu podaného odvolania i celého spisového materiálu, vyhodnotil odvolaciu námietku žalobcu ako opodstatnenú a dospel k záveru, že zistenú skutočnosť (postúpenie pohľadávky žalovaného) súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil.

15. Z hľadiska skutkového stavu niet pochyb, že žalovaný uzatvoril so žalobcom XXX. A., B.. (do 2.7.2021 podnikajúci pod obchodným menom G. A., B.) dňa 01.10.2019 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere dobrá pôžička č. XXXXXXXXXXXX (ďalej len „Zmluva“), ktorou mu poskytol bezúčelový úver vo výške 1.700,- Eur a žalovaný sa ho zaviazal splatiť v 96 mesačných splátkach po 30,87 Eur (z čoho suma 28,83 predstavovala výšku mesačnej splátky a suma 2,04 náklady spojené s poistením) vždy k 15. dňu v mesiaci, počnúc dňom 15.11.2019, s termínom konečnej splatnosti úveru 15.10.2027. Podľa bodu 4.1 úverovej zmluvy dlžník je povinný splácať úver anuitným spôsobom, mesačnými splátkami vo výške uvedenej v ZOÚ v mene euro a v termíne ich splatnosti spôsobom uvedeným v bode 2.2 ZOÚ. V opačnom prípade podľa bodu 4.4 úverovej zmluvy, tzv. v prípade riadneho nesplácania úveru je banka oprávnená vyhlásiť úver za predčasne splatný. Podľa bodu 6.3 úverovej zmluvy právne vzťahy neupravené ZOÚ sa riadia OP, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť ZOÚ. Dlžník/ spoludlžník sa pred uzatvorením ZOÚ oboznámil s podmienkami úveru uvedenými vo formulári pre štandardné informácie o spotrebiteľskom

úvere a OP a súhlasí s nimi, čo potvrdzuje svojím podpisom. Rovnako tak OP žalobcu, účinné od 01.10.2019, v bode 4.5 zakotvovali, že ak je dlžník/ spoludlžník v omeškaní viac ako tri mesiace so zaplatením splátky a banka upozornila dlžníka/ spoludlžníka na uplatnenia práva vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru, v lehote nie kratšej ako 15 dní, pričom ďalšie následky nesplácania úveru sú upravené v ZOÚ, banka je oprávnená vyhlásiť úver za predčasne splatný.

16. Písomným upozornením – výzvou na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 19.10.2020, žalobca (G. A., B.) upozornil dlžníka, že podstatným spôsobom porušil ustanovenia zmluvy o úvere a OP, na ktoré bol upozornený predchádzajúcou upomienkou. V zmysle § 53 ods. 9 OZ bol upozornený, že ku dňu 19.10.2020 je pohľadávka banky vyplývajúca zo zmluvy o úvere viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti vo výške 199,98 eur a v prípade, ak nedôjde k úhrade uvedenej sumy záväzku, je banka oprávnená vyhlásiť úver za predčasne splatný. Žalobca predložil k uvedenej výzve podací hárok a kópiu vrátenej zásielky s dátumom 12.11.2020 s uvedením, že adresát si neprevzal zásielku v odbernej lehote, bez uvedenia podacieho čísla zásielky a špecifikácie adresáta zásielky (mena a adresy). Následne žalobca výzvou na úhradu dlžnej sumy zo dňa 16.11.2020 vyhlásil úver za predčasne splatný v celom rozsahu a vyzval žalovaného na úhradu dlžnej sumy vo výške 1.815,42 eur. Žalobca predložil k uvedenej výzve podací hárok a kópiu vrátenej zásielky s dátumom 14.12.2020 s uvedením, že adresát si neprevzal zásielku v odbernej lehote, pričom z obsahu doručenky vyplývalo podacie číslo zásielky I., meno a adresa adresáta (žalovaného) zásielky. Z podacieho hárku č. J. ďalej vyplynulo, že pod číslom I. bola dňa 18.11.2020 podaná zásielka, adresovaná žalovanému na adresu D. XXX.

17. Aktívnu vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva žalobcovi ním uplatnené právo, resp. mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej, t. j. existencie tvrdeného práva na strane žalobcu, alebo pasívnej, t. j. existencie tvrdenej povinnosti na strane žalovaného, je imanentnou súčasťou súdneho konania (viď rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2 Cdo 205/2009).

18. Postúpenie pohľadávky (cesia) spočíva v tom, že na základe zmluvy uzavretej v písomnej forme medzi doterajším veriteľom (postupcom, cedentom) a treťou osobou (postupníkom, cesionárom) postúpi pôvodný veriteľ svoju pohľadávku proti dlžníkovi (cesus) novému veriteľovi, a to buď za odplatu, alebo bezodplatne. Postupník sa stane novým veriteľom, nadobúda pohľadávku (s príslušenstvom a právami s ňou spojenými). Postupca stráca postúpenú pohľadávku s celým príslušenstvom a všetkými právami s ňou spojenými. Nie je ďalej oprávnený pohľadávku vymáhať a prijímať od dlžníka plnenie.

19. Ustanovenie § 525 Občianskeho zákonníka určuje, ktoré pohľadávky nemožno platne postúpiť. Okrem toho môže byť postúpenie určitých pohľadávok zakázané špeciálnymi predpismi, prípadne postúpenie môže byť zákonom síce dovoľené, ale len za určených podmienok.

20. Takýmto prípadom je ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení účinnom v čase cesie (postúpenia) pohľadávky.

21. Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., môže byť banková pohľadávka postúpená (alebo jej časť), ak je (1.) splatná, a to až po predchádzajúcej (2.) písomnej výzve a kumulatívne, ak je splnené (3.) omeškanie klienta so splnením postupovanej pohľadávky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní.

22. Z citovaných zákonných ustanovení (§ 92 ods. 8 zák. o bankách, § 525 OZ) teda vyplýva, že ich aplikácia prichádza do úvahy, ak žalobca svoje právo na uplatnenie nároku žalobou (ktoré prináležalo pôvodne inému veriteľovi), teda svoju aktívnu vecnú legitímáciu v spore odvodzuje od písomnej zmluvy o postúpení pohľadávky (cesie) voči dlžníkovi od pôvodného veriteľa a súd vo svetle teoretických východísk cit. ustanovení tak z úradnej povinnosti musí preskúmavať splnenie zákonných predpokladov pre platné postúpenie pohľadávky bankou.

23. O takýto prípad však zjavne v konkrétnostiach danej veci nejde. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku pritom nevyplýva, že by sa súd prvej inštancie okrem skúmania jednej z troch podmienok pre platné postúpenie bankovej pohľadávky na tretiu osobu podľa § 92 ods.8 zákona o bankách zaoberal existenciou zmluvy o postúpení pohľadávky v tomto konaní s ohľadom na uplatnený nárok žalobcu a v súvislosti s jeho posúdením vykonal akékoľvek dokazovanie. Jej uzatvorenie netvrdí ani samotný žalobca. Procesné dokazovanie je pritom objektívnym právom upravený postup

občianskoprávneho súdu, ktorého cieľom je získanie skutkových a niekedy i právnych poznatkov významných pre rozhodnutie vo veci. Nie je teda možné či už z obsahu spisu, či odôvodnenia opoznať, na základe čoho súd prvej inštancie skúmal naplnenie zákonných predpokladov pre platné postúpenie pohľadávky z hľadiska ust. § 92 ods.8 zákona o bankách. Súd prvej inštancie sa zjavne v kontexte uvedeného náležitým spôsobom nezaoberal samotnou žalobou žalobcu ani ostatným predloženým spisovým materiálom, nakoľko by zistil, že takáto listina (písomná zmluva) obsahom spisu nie je.

24. Odvolací súd má potrebu dodať, že až v priebehu odvolacieho konania navrhol žalobca XXX, A., B., aby súd pripustil v konaní zmenu subjektu na strane žalobcu tak, že z konania vystúpi doterajší žalobca a na jeho miesto vstúpi spoločnosť R Collectors s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, IČO: 50 094 297 a to z dôvodu, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok č. II/2023 zo dňa 19.10.2023 bola postúpená pohľadávka vyplývajúca zo zmluvy o úvere, spolu zo všetkými právami s ňou spojenými, ktorá je predmetom sporu, z doterajšieho žalobcu na postupníka, spoločnosť R Collectors s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, IČO: 50 094 297, a táto spoločnosť so svojím vstupom do konania na miesto žalobcu súhlasila.

25. Možno tak prisvedčiť žalobcovi, že jeho odvolanie je v tomto smere dôvodné pre naplnenie odvolacích dôvodov uvedených v ust. § 365 ods.1 písm. f/ a h/ CSP, keďže záver súdu prvej inštancie, na ktorom založil svoje zamietavé rozhodnutie o nedostatku vecnej aktívnej legitimácie žalobcu pre nesplnenie zákonných predpokladov pre platné postúpenie pohľadávky, nemal oporu v okolnostiach posudzovanej veci.

26. Z týchto dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok v napadnutej časti zamietajúceho výroku II. a vo výroku III. o náhrade trov konania zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP a v týchto častiach podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

27. Po vrátení veci bude povinnosťou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní riadiť sa názorom odvolacieho súdu na podklade vyššie uvedených skutočností a vzhľadom na zmenu subjektu na strane žalobcu v odvolacom konaní a na právno-teoretické východiská preskúmať, či a kedy došlo k postúpeniu pohľadávky žalovaného, opätovne vec právne posúdiť a prejednať prihliadnúc pritom na žalobou uplatnený nárok žalobcu. V neposlednom rade posúdiť otázku platného zosplatnenia úveru z hľadiska všetkých na vec sa vzťahujúcich zákonných ustanovení a potom vo veci znova rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP odôvodniť.

28. Odvolací súd súčasne zrušil aj výrok o trovách konania. V novom rozhodnutí vo veci samej súd prvej inštancie znova rozhodne o trovách prvoinštančného konania, ako aj o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

29. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).